

Krachtenveldanalyse

Partners of belanghebbenden van een project kunnen in hun belangen worden geraakt door de uitvoering van het project, zowel positief als negatief. Andersom kunnen partners of belanghebbenden in meer of mindere mate invloed op het project. Om de stakeholders met hun rol(len), belangen, eisen/randvoorwaarden, invloed uitoefenen en betrokkenheid in kaart te brengen, kun je een krachtenveldanalyse gebruiken. Deze krachtenveldanalyse typeert elke betrokkene van jouw project als een bepaalde soort stakeholder. Hier wordt vervolgens een communicatiestrategie aan gekoppeld. De tool is erg geschikt om al voordat de projectgroep is gevormd inzichten te krijgen over het krachtenveld binnen jouw project. Ook is de tool op een later moment in het project goed inzetbaar om zo inzichten te krijgen over de verschillende betrokkenen binnen jouw project.

Bij het gebruik van de tool vul je voor alle stakeholders binnen een project het stakeholdersprofiel in. Het invullen van het profiel gebeurt op basis van expert oordeel, eigen ervaring en via internetonderzoek. Je kijkt hierbij per stakeholder naar de volgende drie aspecten:

Belang	Iets dat de stakeholder raakt doordat zijn belang ermee gemoeid is
Beïnvloeding	De manier waarop de stakeholder de voortgang van het project en/of de uitkomst kan beïnvloeden
Betrokkenheid	De mate waarin de stakeholder betrokken is bij het project dan wel bij het eindresultaat

Je geeft straks voor elke stakeholder per aspect een beoordeling. Je gebruikt hierbij de volgende opties:

Belasting / Belangen	
Veel	Stakeholder zal stevige belasting ervaren door kosten / administratieve belasting
Enig	Stakeholder zal enige belasting ondervinden
Weinig	Belasting zal gering zijn
Beïnvloeding	
Direct	Beslissingsbevoegd / kan activiteiten beïnvloeden
Indirect	Leverd input / beoordeelt / of beïnvloedt achter de schermen
Geen	Kan geen veranderingen doorvoeren
Betrokkenheid	
Sterk	Geïnteresseerd / geeft ondersteuning
Beperkt	Heeft interesse
Niet	Is niet geïnteresseerd

De voordelen van de Krachtenveldanalyse

- Krijg inzichten in de kansen, risico's en belangen per partner
- Weet voor elk type stakeholder hoe je deze het best tijdens het project kan benaderen

Instructie gebruik Krachtenveldanalyse

Stap 1: Invullen stakeholdersprofiel in de Excel-sheet

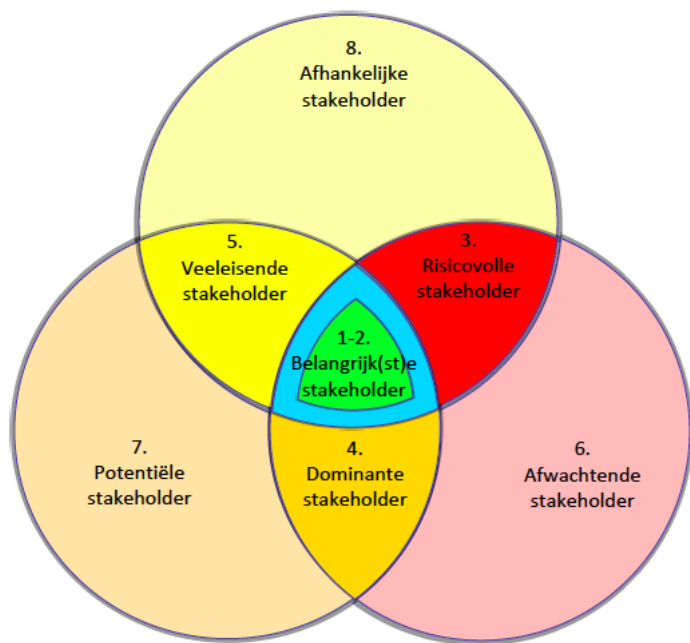
Pak de Excel sheet erbij en vul de volgende gegevens per stakeholder in

- Stakeholder
- Specificatie belanghebbende (bijvoorbeeld: afdeling Smart City)
- Rol binnen het project
- Omschrijving van het belang van de stakeholder
- De kansen die de samenwerking met de stakeholder binnen het project meebrengen
- De risico's die de samenwerking met de stakeholder binnen het project meebrengen
- Beoordeling van aspect 'belasting / belang'
- Beoordeling van aspect beïnvloeding
- Beoordeling van aspect 'betrokkenheid'

Ben je zelf niet helemaal zeker of de aannames die je doet per partner wel kloppen? Dan kan het verstandig zijn om met de partners in gesprek te gaan. Op deze manier wordt je Krachtenveldanalyse betrouwbaarder. Verder kan het schema ook goed dienen als gespreksstarter om zo achter de belangen van partners te komen.

Stap 2: Bekijk de typering per stakeholder en de bijhorende communicatiestrategie

Op basis van de beoordelingen die je hebt ingevuld in de Excel-sheet krijgt elke stakeholder een bepaalde typering. Er zijn in totaal 8 verschillende typeringen mogelijk:

Bij elk type stakeholder hoort een bijhorende communicatiestrategie. De mate van belang, de beslissingsbevoegdheid en de betrokkenheid van de stakeholder bepalen immers de mate waarin deze betrokken wordt bij het project. De verschillende communicatiestrategen worden hieronder verder toegelicht:

Type stakeholder	Wijze van acteren door stakeholder	Communicatiestrategie
1. Belangrijkste stakeholder	Hoge beïnvloeding/beslisbevoegdheid en positieve, betrokken houding naar het project, veel belang bij de projectuitkomsten	Samenwerken/betrekken bij stuurgroep
2. Belangrijke stakeholder	Indirecte beïnvloeding/beslisbevoegdheid, beperkte tot sterke betrokken houding naar het project, veel belang/belasting bij de uitkomsten	Samenwerken/op onderdelen bij het project betrekken (toetsen)
3. Risicovolle stakeholder	Hoge beïnvloeding/beslisbevoegdheid, negatieve of niet betrokken houding naar het project, veel belang/belasting bij de projectuitkomsten	Stakeholder actief benaderen en betrekken bij toetsen van issues

4. Dominante stakeholder	Hoge beïnvloeding/beslisbevoegdheid, positieve, betrokken houding naar project, geen belang/belasting door het (eind)resultaat	Tevredenstellen en betrekken bij beslismomenten, gebruikmaken van beslissingsbevoegdheid en beïnvloedingsmogelijkheden
5. Veeleisende stakeholder	Weinig/geen beïnvloeding, positieve, betrokken houding naar het project, een groot belang/belasting	Stakeholder niet direct betrekken in de stuur-/werkgroep, maar wel blijven informeren
6. Afwachtende stakeholder	Hoge beïnvloeding, beslissingsbevoegdheid, geen betrokkenheid tot het resultaat, geen belang/belasting bij de uitkomsten	Geen actie noodzakelijk, wel scherp in de gaten houden of belangen wijzigen
7. Potentiële stakeholder	Geen beïnvloeding/beslisbevoegdheid, positieve, betrokken houding naar project, geen belang/belasting bij het projectresultaat	Geen actie noodzakelijk, maar kan toch interessant zijn om te informeren (bijv. omdat dit kansen voor het project creëert)
8. Afhankelijke stakeholder	Geen beïnvloeding, geen betrokken houding, wel een grote belasting/belang	Geen actie noodzakelijk, indien wenselijk / nodig de resultaten voorleggen/ <i>gewenste eisen opleggen</i>

De verschillende communicatiestrategieën kunnen je tijdens het project helpen in de mate waarop jij je stakeholders benadert. Ook laten de ingevulde stakeholdersprofielen per partner zien welke belangen zij hebben en wat hun sterke en zwakke punten binnen het project zijn. Dit samen kan je helpen om te bepalen met welke stakeholders je wil samenwerken als de projectgroep nog niet is gevormd. Als dit al wel het geval is kan het overzicht juist helpen in de mate waarop je jouw stakeholders benadert tijdens het project.